

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-VI Examination: March/April-2023
History (Optional) Paper-XV

HISO15: Polity, Economy and Society under the Marathas

Day and Date: Thursday, 04/05/2023

Total Marks: 60

Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 "During the Maratha era, the king was the main tycoon of all the state systems". Is the Exclamation of
A) Dr. Sen S.N. B) Dr. Sarkar Sumit C) Dr. Kulkarni A.R. D) Dr. Balkrishna
- 2 Was chosen by Chhatrapati Shivaji Maharaj as a Judge.
A) Raghunath Pant B) Dattaji Shinde C) Dattaji Trimbak D) Niraji Raoji
- 3 In Ashtapradhan Mandal Senapati was a General
A) Religion B) Army C) Finance D) Justice
- 4 Created the term (Position) Chhandogamatya.
A) Shahu Maharaj B) Madhavrao Peshwa C) Sambhaji Maharaj D) Maharani Tarabai
- 5 The Barbhai Mandals dismissed from the post of Peshwa.
A) Raghoba dada B) Sawai Jai Singh C) Bajirao II D) Nanasahab
- 6 Crops is included in cash crop.
A) Udid B) Matki C) Sugarcane D) Moong
- 7 During the Maratha period, land was measured using.....
A) ShivshahKathi B) Bighavani C) Dorkhand D) Duval
- 8 The French traveler came to the west coast during the Maratha period.
A) Bernier B) Abecarre C) Travelien D) Manucci
- 9 During the Maratha Period was the head of the Petha.
A) Gurav B) Vatandar C) Shete D) Chaugule
- 10 Chhatrapati Shivaji Maharaj captured Dabhol port in
A) 1660 B) 1665 C) 1669 D) 1670
- 11 Said that "the ghosts of Konkan were more mischievous than the ghosts of the country".
A) G.N. Dandekar B) V. K. Bhave C) A.R. Kulkarni D) V.V. Mirashi
- 12 Weapons were worshiped in the festival of.....
A) Diwali B) Dussehra C) Shimga D) Vasant Panchami
- 13 During the Peshwa period slave trade was going on.....
A) On the beach B) on the forts C) on the ramparts D) in the unknown

14 The simplicity of primary education in Maharashtra is described by.....

A) Chaplain B) James Fobers C) Malcolm D) Bernier

15 During the Peshwa period here a permanent arrangement was made for the rewriting of the text.

A) Masoor B) Patan C) Karad D) Aanandwalli

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

1 Position of Chhatrapati in the age of Maratha.

2 Coronation

3 Land Revenue

4 Untouchability

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

1 Explain the importance of the Aasthapradhan Mandal.

2 Write a brief description of Irrigation System during Maratha Period.

3 Explain about social life during Maratha period

4 Give brief information about marriage System During Peshwa Period.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

1 Write detail information about accumulated expenditure (Accrued Expenses) of Maratha State.

2 Write information about the festivals of the Maratha period.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 "मराठा कालखंडात राजा हाच सर्व राज्यंत्रणेचा मुख्य टेकू होता." असे विधान.....यांनी केले.

अ) डॉ.सेन एस.एन. ब) डॉ.सरकार सुमित क) डॉ. कुलकर्णी अ.रा. ड) डॉ.बाळकृष्ण

2 यांची निवड छत्रपती शिवाजी महाराजांनी न्यायाधीश पदी केली.

अ) रघुनाथ पंत ब) दत्ताजी शिंदे क) दत्ताजी त्रिंबक ड) निराजी रावजी

3 अष्टप्रधान मंडळामध्ये सेनापती हाहोता.

अ) धर्मप्रमुख B) लष्कर प्रमुख क) अर्थप्रमुख ड) न्यायप्रमुख

4यांनी छंदोगामाल्य या पदाची निर्मिती केली.

अ) शाहू महाराज ब) माधवराव पेशवे क) संभाजी महाराज ड) महाराणी ताराबाई

5 बारभाई मंडळानेयांचे पेशवे पदावरून निस्कासन(निलंबन) केले.

अ) राघोबा दादा ब) सवाई जयसिंग क) बाजीराव दुसरा ड) नानासाहेब

6 या पिकांचा समावेश नगदी पिकामध्ये केला जातो.

अ) उडीद ब) मटकी क) ऊस ड) मूग

7 मराठा कालखंडामध्ये जमीन मोजण्यासाठीचा वापर केला जात असे.

अ) शिवशाही काठी ब) बिघावणी क) दोरखंड ड) दुवल

- 8हा फ्रेंच प्रवासी मराठा कालखंडामध्ये पश्चिम किनारपट्टीवर येऊन गेला.
अ) बर्नियर ब) ऑबे कॅरे क) ट्रॅव्हलियन ड) मनुची
- 9 मराठा कालखंडामध्येहा पेठेचा प्रमुख असे.
अ) गुरव ब) वतनदार क) शेठे ड) चौगुले
- 10 सन.....मध्ये छत्रपती शिवाजी महाराजांनी दाभोळ बंदर ताब्यात घेतले.
अ) १६६० ब) १६६५ क) १६६९ ड) १६७०
- 11 'कोकणातील भुते देशावरच्या भुतांपेक्षा जास्त खट्याळ होती' असे.....यांनी म्हटले आहे.
अ) गो नि दांडेकर ब) वा. कृ. भावे क) अ.रा.कुलकर्णी ड) व्ही.व्ही. मिराशी
- 12या सणाला शस्त्रास्त्रांची पूजा केली जात असे.
अ) दिवाळी ब) दसरा क) शिमगा ड) वसंत पंचमी
- 13 पेशवे कालखंडामध्येयेथे गुलामांचा व्यापार चालत असे.
अ) समुद्रकिनारी ब) किल्ल्यांवर क) वाढे ड) अज्ञात स्थळी
- 14 महाराष्ट्रातील प्राथमिक शिक्षणाच्या साधेपणाचे वर्णन..... यांनी केलेले आहे.
अ) चापलीन ब) जेम्स फोबेर्स क) माल्कम ड) बर्नियर
- 15 पेशवे काळातयेथे ग्रंथाच्या पुनर्लेखनाची कायमची व्यवस्था केली होती.
अ) मसूर ब) पाटण क) कराड ड) आनंदवल्ली

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 मराठाकालीन छत्रपतीचे स्थान
- 2 राज्याभिषेक
- 3 जमिन महसूल
- 4 अस्पृश्यता

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 अष्टप्रधान मंडळाचे महत्व स्पष्ट करा.
- 2 मराठाकालीन पाटबंधारे व्यवस्थेची थोडक्यात माहिती लिहा.
- 3 मराठाकालीन सामाजिक जीवन स्पष्ट करा.
- 4 पेशवेकालीन विवाह पद्धतीची थोडक्यात माहिती लिहा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 मराठा सत्तेच्या जमा-खर्चाच्या बाबींची सविस्तर माहिती लिहा.
- 2 मराठाकालीन सणांची माहिती लिहा.

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-VI Examination: March/April-2023

History (Optional) Paper-XV

HISO15: Polity, Economy and Society under the Marathas

Day and Date: Thursday, 04/05/2023

Total Marks: 60

Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 "मराठा कालखंडात राजा हाच सर्व राज्यंत्रणेचा मुख्य टेकू होता." असे विधान.....यांनी केले.

अ) डॉ.सेन एस.एन. ब) डॉ.सरकार सुमित क) डॉ. कुलकर्णी अ.रा. ड) डॉ.बाळकृष्ण

Option 1

2 यांची निवड छत्रपती शिवाजी महाराजांनी न्यायाधीश पदी केली.

अ) रघुनाथ पंत ब) दत्ताजी शिंदे क) दत्ताजी त्रिंबक ड) निराजी रावजी

Option 4

3 अष्टप्रधान मंडळामध्ये सेनापती हाहोता.

अ) धर्मप्रमुख B) लष्कर प्रमुख क) अर्थप्रमुख ड) न्यायप्रमुख

Option 2

4यांनी छंदोगामात्य या पदाची निर्मिती केली.

अ) शाहू महाराज ब) माधवराव पेशवे क) संभाजी महाराज ड) महाराणी ताराबाई

Option 3

5 बारभाई मंडळानेयांचे पेशवे पदावरून निस्कासन(निलंबन) केले.

अ) राघोबा दादा ब) सवाई जयसिंग क) बाजीराव दुसरा ड) नानासाहेब

Option 1

6 या पिकांचा समावेश नगदी पिकामध्ये केला जातो.

अ) उडीद ब) मटकी क) ऊस ड) मूग

Option 3

7 मराठा कालखंडामध्ये जमीन मोजण्यासाठीचा वापर केला जात असे.

अ) शिवशाही काठी ब) बिघावणी क) दोरखंड ड) दुवल

Option 1

8हा फ्रेंच प्रवासी मराठा कालखंडामध्ये पश्चिम किनारपट्टीवर येऊन गेला.

अ) बर्नियर ब) ऑबे कॅरे क) ट्रॅव्हलियन ड) मनुची

Option 2

9 मराठा कालखंडामध्येहा पेठेचा प्रमुख असे.

अ) गुरव ब) वतनदार क) शेठे ड) चौगुले

Option 3

10 सन.....मध्ये छत्रपती शिवाजी महाराजांनी दाभोळ बंदर ताब्यात घेतले.

अ) १६६० ब) १६६५ क) १६६९ ड) १६७०

Option 3

11 'कोकणातील भुते देशावरच्या भुतांपेक्षा जास्त खट्याळ होती' असे.....यांनी म्हटले आहे.

अ) गो नि दांडेकर ब) वा. कृ. भावे क) अ.रा.कुलकर्णी ड) व्ही.व्ही. मिराशी

Option 2

12या सणाला शस्त्रास्त्रांची पूजा केली जात असे.

अ) दिवाळी ब) दसरा क) शिमगा ड) वसंत पंचमी

Option 2

13 पेशवे कालखंडामध्येयेथे गुलामांचा व्यापार चालत असे.

अ) समुद्रकिनारी ब) किल्ल्यांवर क) वाढे ड) अज्ञात स्थळी

Option 1

14 महाराष्ट्रातील प्राथमिक शिक्षणाच्या साधेपणाचे वर्णन..... यांनी केलेले आहे.

अ) चापलीन ब) जेम्स फोबेर्स क) माल्कम ड) बर्नियर

Option 2

15 पेशवे काळातयेथे ग्रंथाच्या पुनर्लेखनाची कायमची व्यवस्था केली होती.

अ) मसूर ब) पाटण क) कराड ड) आनंदवल्ली

Option 4

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 मराठाकालीन छत्रपतीचे स्थान

Ans:

2 राज्याभिषेक

Ans:

3 जमिन महसूल

Ans:

4 अस्पृश्यता

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 अष्टप्रधान मंडळाचे महत्व स्पष्ट करा.

Ans:

2 मराठाकालीन पाटबंधारे व्यवस्थेची थोडक्यात माहिती लिहा.

Ans:

3 मराठाकालीन सामाजिक जीवन स्पष्ट करा.

Ans:

4 पेशवेकालीन विवाह पद्धतीची थोडक्यात माहिती लिहा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 मराठा सत्तेच्या जमा-खर्चाच्या बाबींची सविस्तर माहिती लिहा.

Ans:

2 मराठाकालीन सणांची माहिती लिहा.

Ans:
